

7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» [Електронний ресурс]: Національне положення від 12.10.2010 р. № 1202. - режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>

8. Про затвердження Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 р. №59: станом на 08.04.2015, №173. - режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/59-2011-%D0%BF>

9. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 року № 11. [Електронний ресурс]: Методичні рекомендації від 23 січня 2015 року № 11. - режим доступу: <http://www.vobu.com.ua/ukr/legislations/view/584>.

N. Kovalenko. Accounting policies in accounting accounts and statements of budget institutions.

Summary

It is determined, the need for organization and formation of accounting policy, taking into account its features. Formation of accounting policies is a process that combines the organization of accounting and its methodological principles. It is noted that rational formation of accounting policy will create an effective system of accounting, as an element of management of the institution.

Key words: *accounting policy, budgetary institutions, accounting, accounting.*

*Науковий керівник : Ксьонжик І.В., д-р екон. наук,
доцент, професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Ковальчук А.С.

*Магістр 1 курс спеціальності «Облік і оподаткування»,
Миколаївський національний аграрний університет,*

м. Миколаїв, Україна

kovalchukanutka1221@gmail.com

СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ

Розглянуто сутність категорії «соціальний аудит» і досліджено різні підходи до його визначення. Представлено класифікацію соціального аудиту. Визначено основні характеристики зарубіжної і вітчизняної моделі соціального аудиту.

Ключові слова: *соціальний аудит, соціоекономічні відносини, соціальне партнерство, соціальний клімат, соціальні ризики.*

Збільшення обсягу і складності кадрової роботи визначило необхідність формування механізму соціального аудиту як своєрідного інструменту управління і елемента технології управління. На початку становлення суть соціального аудиту зводилася до визначення причин проблем, що виникають на підприємстві, і формування конкретних рекомендацій для керівництва.

За сучасних умов, як у західній, так і у вітчизняній практиці використовується безліч підходів і визначень соціального аудиту залежно від його цілей і об'єктів. В. Дерій, С. Саченко, Л. Бабій соціальний аудит підприємства або організації визначають як «... специфічну форму аналізу, ревізії умов соціального середовища організації з метою виявлення чинників соціальних ризиків і розробки пропозицій щодо їх зниження» [1].

Однак якщо виходити з соціоекономічних категорій, то соціальний аудит розглядається як ефективний інструмент регулювання соціоекономічних відносин, що далеко виходять за рамки окремої організації і охоплює різні рівні

соціальної сфери, що має на меті не тільки виявлення соціальних ризиків, а й активний вплив на весь комплекс відтворення і розвитку людських ресурсів.

Сучасні соціоекономічні відносини досить широке поняття: воно включає в себе трудові, ділові відносини, а також відносини між виробниками і споживачами, між господарюючими суб'єктами і органами влади і т.д. Соціальний аудит в кожній з цих сфер соціоекономічних відносин має свої особливості і своє визначення.

За результатами дослідження виділено види соціального аудиту (рис. 1).

Рисунок 1 – Класифікація соціального аудиту

Джерело: побудовано автором з використанням [2]

Зарубіжна модель соціального аудиту характеризується такими рисами: добровільний характер соціального аудиту, тобто ініціатива проведення соціального аудиту виходить від підприємця або керівника організації; результати проведеного обстеження мають конфіденційний характер і не передбачають допуску до них профспілок або інших організацій, що представляють інтереси найманих працівників; соціальний аудит, як правило, використовується на мікроекономічному рівні, тобто в зв'язку з обстеженням соціального клімату окремого господарюючого суб'єкта; використання соціального аудиту в основному в оперативному менеджменті (прагматичний підхід); основними замовниками соціального аудиту є власники і керівники

великих корпорацій, які прагнуть використовувати його переважно для збільшення доданої вартості і мінімізації соціальних ризиків.

Вітчизняний соціальний аудит є важливим інструментом оперативного, тактичного і стратегічного менеджменту. Найчастіше соціальний аудит використовується в оперативному або тактичному менеджменті, тобто до нього вдаються тоді, коли стався гострий соціальний конфлікт і виникає необхідність з'ясувати причини погіршення соціального клімату та намітити шляхи вирішення соціальної напруженості. Для наукових досліджень характерно більш широке розуміння соціального аудиту: він розглядається як інструмент регулювання людських ресурсів і, безумовно, пов'язаний зі стратегічним менеджментом. Стратегічний характер соціального аудиту багато в чому визначається можливістю його використання на більш високих рівнях (регіональному, галузевому тощо), а також щодо більш тривалого періоду формування моральних норм і ділової етики, правил взаємин між бізнесом, владою і суспільством [3].

Важливою особливістю вітчизняної моделі є те, що соціальний аудит розглядається як інструмент системи соціального партнерства. Такий підхід до соціального аудиту значно розширює коло замовників обстеження соціоекономічних відносин.

Таким чином, незважаючи на широку класифікацію соціального аудиту, загальною характерною рисою є те, що його можна вважати ефективним інструментом стратегічного менеджменту та соціального партнерства, що дозволяє здійснювати діалог між зацікавленими сторонами на основі достовірних результатів добровільного, незалежного і об'єктивного аудиторського обстеження, що має на меті досягнення консенсусу в регулюванні соціоекономічних відносин.

Список використаних джерел:

1. Дерій В. Соціальний аудит у контексті посилення вимог до корпоративної соціальної відповідальності / В. Дерій, С. Саченко, Л. Бабій // Бухгалтерський облік і аудит. – 2016. – № 5. – С. 17-26.
2. Кримчак Л. Ю. Соціальний аудит та інспектування : навч. посіб. / Л.Ю. Кримчак. – Дніпропетровськ : ПП Кондрашкіна, 2014. – 128 с.
3. Марушко Н. С. Соціальний аудит як інструмент соціальної безпеки підприємства / Н. С. Марушко, Г. М. Воляник // Науковий вісник ЛДУВС. – 2013. – №1. – С. 257-267.

A. Kovalchuk. Social audit in the system of management.

Summary

The essence of the category "social audit" is considered and various approaches to its definition are investigated. The classification of social audit is presented. The basic characteristics of the foreign and domestic models of social audit are determined.

Key words: *social audit, socio-economic relations, social partnership, social climate, social risks.*

*Науковий керівник: Костурко А.Г., канд. екон. наук,
старший викладач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
kosturkoa@gmail.com*